

Po pošti prejemani:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " "
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "
V upravnistvu prejemani:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " "
četrt " 5 " 50 "
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenemaj
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 130.

V Ljubljani, v petek 8. junija 1900.

Letnik XXVIII.

Pametnim ljudem v premislek!

Ze večkrat smo povdarjali, da je ena najgorjih zmot, ki je silno razširjena zgo-
rej, kjer stanujejo odločujoči možje v dr-
žavi, in spodej, kjer vedre n. pr. naši li-
beralci, da se more namreč šteti tako ime-
novano ustavoverno veleposeststvo med mir-
nejše nemške stranke. Mi smo vedno trdili,
da je ta stranka pravičnosti do nenemških
narodov in s tem tudi Avstriji sami najbolj
škodljiva in nevarna. S tega splošnega sta-
lišča smo obsojali divji zakon kranjskih
kmečkih in grajščinskih liberalcev ali Naro-
dovcev in liberalnih veleposestnikov, kakor
se jim pravi. Te naše obsodbe ni mogel iz-
brisati niti očetovski blagoslov, ki ga cel
čas obilo rosi kranjska vlada na to zvezo.

Danes vidimo jasno kot beli dan, da
smo imeli prav. Mladočehi, ki se jim samim
zdi težko nadaljevati obstrukcijski boj, so v
požrtvovalnem res patrijotiško lojalnem zata-
jevanju zadoščenje za storjeno jim krivico
zadnje dni zahtevali v tako skromni obliki,
da kot poštene zastopniki svojega naroda
niso mogli manj zahtevati. Odnehali so za-
čuda! Samo Kindingerjev in Stibralov tajni
ukaz, ki jim naravnost protizakonito za-
branja rabo češkega jezika v notranjih uradnih
zadevah, ki jim jemlje, kar so imeli pred
Badenijevimi naredbami, ki ukazuje uma-
zano denuncijanstvo, naj se prekliče in ob-
strukcije bo konec. Tako so dejali. Med le-
vičarji, ki jih je vlada vprašala za dovoljenje,
je celo stari Funke pritrdjeval ti zahtevi. Šlo
bi bilo in zbornica bi bila danes vrejena,
konstitucionalstvo bi se vrnilo; desnica bi
delovala; divji boj bi ponehal in dobilo bi
se časa in priložnosti za tako potrebna go-
spodarska vprašanja.

Tu pa je nastopil mož, ki ga poznamo
že dolgo kot ministerskega kandidata, šta-
jarski grof Stürgkh in se je z njemu lastno
predrznostjo uprl češki zahtevi. S tem so
bila pogajanja uničena in državni zbor je
tisti hromi revež, kot je bil prej. Že v de-

legacijah je Stürgkh z neko posebno ošab-
nostjo govoril v imenu vseh Nemcev in za-
hteval tako soglasje vnanje in notranje po-
litike, da bo zveza Avstrije z Nemčijo po-
menjala obrambo nemške nadvlade v naši
državi. V tem smislu, ki zanika vsako
ravnopravnost, ki naravnost uničuje vsak
mir med narodi, je podrl ta štajarski libe-
ralni grajščak skromno brvico, ki so jo mo-
rali zahtevati Čehi iz obstrukcije na delo.

V delegacijah je dal Stürgkhu po nosu
voditelj katoliške ljudske stranke — baron
Dipaui. Krščanski socialci so razjarjeni
vsled nepomirljivosti tega velikounika. Pat-
tai in princ Liechtenstein sta v
dogovoru z Luegerjem in drugimi krščansko-
socialnimi politikami javno obsodila Stürgkhovo
nestrpnost in celo med nemškimi liberalci
jih je več, ki se jim zdi upravičena češka
zahteva, katera se v obširnejši meri priznava
Čehom celo v tako zvanem binkoštnem nem-
škem programu.

Ker noče Stürgkh, ne sme biti
miru! To je suho dejstvo! Njegovi nauki
za nas so izredne važnosti. Zabeležimo jih:

1. Stürgkh je član kluba, ki mu pred-
seduje Balohov baron z Rečice — Jos. Šve-
gel. On ne nastopa na svojo roko, marveč
kot zastopnik svojega kluba. V imenu
kluba je govoril pri delegacijah,
v imenu kluba pri posvetu levi-
čarjev o češki ponudbi za mir-
Stürgkh je bil vedno najzvestejši sluga Šve-
gelov in kar je storil usodnega za državo in
Slovane zadnje dni, je storil brez vsake
dvojbe s soglasjem in po volji Jos. Švegla.

2. Švegel je zvit in pozna položaj nem-
škega liberalstva. Na Dunaju so ti liberalci
uničeni, na Češkem in Moravskem popol-
noma odvisni od antisemitske in v social-
nem oziru protikapitalistične nacijon. stranke.
Varstvo kapitalizma, židov in brezverstva
pada samo po sebi na rame liberalnemu
veleposestvu. Preje je capljalo od zad; sedaj
mora nastopiti vodivno. To je storilo in vsa
zagrizenost in strupenost starih liberalcev

zeva iz njegovega nastopa. Prva naloga temu
liberalnemu zboru mora biti — priti do
vlade. Tako le modrujejo: Treba je vse sto-
riti, da nastopi nemško levičarsko minister-
stvo. Pri tem ministerstvu mora imeti prvo
besedo liberalno veleposestvo. Nekaj časa
naj se dade njemu vajeti v roke, pa se
kmalu s silo zatere probujajoča se krščanska
in ljudska ideja. V ta namen je pa najprej
treba ohraniti čilo češko obstruk-
cijo in s tem razbiti desnico. — Tako
sodijo, tako delajo.

3. Krščansko misleče stranke so si ob
nastopu liberalnega Stürgkha bližje, nego
kedaj preje. Čuti se, da se gre v Avstriji
sedaj za neizmerno več, nego samo za kake
naredbe. Korenine vsaki pravičnosti se ho-
čejo izpodkopati. Kapitalizmu, židovstvu in
liberalnemu nemštvu se hočejo z zvijačno
silo pridobiti izgubljena tla in sicer pod pre-
tvezo lojalnosti liberalnega veleposestva.

4. Z voditeljem tega velepose-
stva Šveglom in njegovimi kranj-
skimi pristaši so združeni naši
kranjski liberalci: dr. Tavčar, Hri-
bar in vsa njuna garda.

Vsak pošten slovenski mož, — bodi naš
somišljenik, ali ne, — se mora zgražati ob
tem. Slovenska povestnica jih bo štela med
izdajice slovenskega naroda.

Državni zbor.

Dunaj, 7. junija.

Večina se išče.

Avstrijski parlament je podoben naduš-
ljivemu bolniku, ki ne more ne živeti ne
umreti. Domači in vnanji zdravniki lazijo
resni okoli bolniške postelje, poskušajo razna
zdravila, toda moči bolniku pešajo od ure
do ure. Danes je zbornica podobna sejmišču,
koder razni krošnjari in prekupci kričé vse-
vprek in ponujajo blago jako dvomljive vred-
nosti. Nered, krik, vrvenje brez smotra in
nalezljiva apatija so znamenja, da se bliža
konec mešetarij, kriza z neznanimi posledic-

ami. Že tedne in tedne zbornica ni prisla
preko interpelacij do dnevnega reda. Disci-
plina mej klubi večine je ponehala in danes
čitamo v vseh listih oglase: Večina se išče.
Kdor jo najde, dobi bogato darilo.

Tako daleč je prišlo in je moralo priti,
ker vodstvo desnice ni v zanesljivih in trd-
nih rokah. Poljaki so vedno oni omahljivi
živelj, ki v vsakem resnem trenutku moti
ravnotežje parlamentarne tehtnice. Vse raz-
poke desniškega obroča so že mesece in
mesece v izvrševalnem odboru lepili s tan-
kim papirjem, računajoč na slepo srečo. Ve-
zali so lonec s prežgano žico tako dolgo, da
se jim je v rokah sesul v kosce. Dokler je
bil vitez Bilinski še duša poljskega kluba in
izvrševalnega odbora desnice, pomagali so
si za silo čez razne ovire. A tega previd-
nega in prikupljivega diplomata so postavili
na led in večina je zabredla v vrtinec na-
sprotnih si tokov.

Ker pa je nagon po obstanku in živ-
ljenju vedno še močnejši, nego brezupni
korak v temo, zbrali so se včeraj popolu-
dne načelniki desniških klubov v posvete;
zastopniki češkega kluba niso bili povab-
ljeni. Dve uri so sestavljali mrliški list, ce-
nili in preštevali dedščino. A mej tem so se
prepričali, da bolnik ni še mrtev, da še diše,
da mu bije še čvrsto srce in da so mu ope-
šale le roke in noge in glas oslabil. Vitez
Jaworski je namreč hotel konstatovati,
da je večina razpadla in da treba razmišljati,
kako bi bilo mogoče češko obstrukcijo po-
kopati. Dr. Kathrein je bil skoro istih
misli. Naglašal je namreč, da obstrukcija
duši državno telo in parlament. Grof Dzie-
duszycki, ki ni samo Poljak, ampak tudi
iskren Slovan, je sicer povdarjal, da Poljaki
ne morejo podpirati obstrukcije, vendar pa
izražal upanje, da je mogoče še vzdržati
večino na podlagi adresnega načrta. Prepri-
čevalno in toplo pa so zagovarjali solidar-
nost večine princ Schwarzenberg, grof
Palfy. Povše, Wachnyanin in Treu-
infels.

LISTEK.

Na Vestfalskem.

Pise J. Knific.

XXIX.

Plauen (Saksonsko) 8. maja.

Sedim v restavraciji na kolodvoru. Ča-
kati moram dve uri, da pride brzovlak iz
Lipskega. Krog mene vse dremlje in smrči.
Ura je odbila eno čez polnoč.

Rad, srčno rad bi bil še ostal na Nem-
škem in obiskal tudi porenske Slovence, pa
ne morem, ne smem; dolžnost me kliče do-
mov, nadaljevat svoje študije. Pretečeni te-
den smo imeli na vseučilišču vpisovanje (in-
scripcijo); včeraj so se pričela predavanja.
Zamudil sem dva dni. Nič ne de; tovariš je
zvesto poslušal profesorje za se in — za me.
S podvojeno pridnostjo se bo treba lotiti
integralov...

V zadnjih šestih tednih sem popolnoma
pozabil na to, da sem — dijak visokošolec.
To so ugibali vestfalski duhovniki, h kateri
»brani« pripadam pravzaprav. Včasih sem
prišel v župnišče in se predstavil pastoru:
»Avstrijski duhovnik«. »Oprostite, nisem Vas
pričakoval.« »Niste dobili mojega pisma in
mojih vabil?« »Da, pa sem mislil, da pride
kak oče frančiškan ali kapucin«. Tako torej;
pričakovali so starega, častitljivega in izku-
šnega meniha, medtem ko sem bil le dijak visokošolec.

brado. Glej ga spačka, pa se jim predstavim
— jaz. In potem so ugibali, kaj da sem po
svojem poklicu, kapelan, vikar ali kali. »Pa
ste pustili svojo faro in prihiteli semkaj med
svoje rojake?« Nalašč nisem hotel takoj
ustreči njih radovednosti; slednjič pa se je
vendar izmotal iz lupine — dijak visoko-
šolec.

Pa še titulare, ki so mi jih pridevali na
Nemškem! Kaplan, vikar, pastor, pater,
»nunc«, profesor, doktor: Bog me varuj
vsega hudega! Slovenci so me navadno kli-
cali: g. kaplan; duhovniki so mi dejali: g.
cofrater; domače nemško ljudstvo pa me
je poznalo samo pod imenom: avstrijski
pater.

Pa zadosti čenčarij!

Včeraj v jutro so me obiskali v Wickede-
Asseln zadnji »zakasneli ptiči«. Potem pa
sem pohasal vse svoje cunje v potni kovčeg,
pa hajdi na kolodvor. Skrbna hišna gospo-
dinja mi je še potisnila v kovčeg precej
obilno steklenico Porenca in celo skladov-
nico »Butterbrota« in »Schinkenbrota«, češ:
»Pot je dolga, in človek, če je na potu,
postane lačen in žejen, pa boste malo za-
taknili«.

Saj res, človek ima tudi telo, ima tudi
želodec. In da se prostornina mojega telesa
ni zmanjšala, za to so skrbeli vestfalski du-
hovniki. Vestfalska kuhinja bi morebiti komu

vsja čast mojemu želodecu; ugajalo mu je vse.
Prenajedel pa sem se dveh stvarij: kave in
»Butterbrota«. Zjutraj kot zajutrek, dopoldan
kot predjužnik, popoldan kot malico moraš
jesti Butterbrot in piti kavo, pa ne samo jedne
čase, prijazni g. pastor ti natoči dve, in če
se ne ubraniš, še tretjo. Ista navada je pri
ljudstvu. Ko sem bil kak popoldan že spil
tri kave, sem se v četrti hiši komaj ubranil
še jedne. »Pa vsaj Butterbrot vzemite in pri-
griznite, g. kaplan«, in udati sem se moral.
Semtertje se pije čaj; Vestfalec ti ne
nalije vanj ruma, marveč mleka. Pa ni tako
napačna ta pijača. Namažeš si kruh s suro-
vim maslom, povrhu pa razgrneš debelo
plast pristnega vestfalskega »šinkna«: to ti
gre v slast. In vestfalski šinken je znan po
celem svetu baš kakor kranjske klobase.

Mislil, da mi o vestfalski kuhinji ni
treba govoriti dalje; sicer bi pregloboko za-
bredli v materijo.

Glede pijače naj omenim, da priprosto
delavsko ljudstvo navadno pije pivo v ste-
klenicah; veliko pa se po Ruhrkohlengebieta
stoči tudi žganja. Po župniščih se večinoma
pije vino v steklenicah, porensko ali pa mo-
zelsko. Porenc je precej močan, težak, Mo-
zlec pa zdrav in lahak. Ob Renu in Mozeli
so obširni vinogradi, in skoraj ga ni lep-
šega kraja na svetu, kakor je okolica renska
od Moguncije do Koblenca. Samo jedno na-

Za jedno marko dobiš steklenico (tri četr-
tinke litra) najpriprostejšega vina. Če pa si
hočeš privoščiti boljše kapljice, moraš neko-
liko globlje poseči v žep.

Z menoj vred je zapuščal Asseln tudi
jezuit iz Holandije. Gospod pastor naju je
spremil do postaje. Na poti sem si od blizu
ogledal še jedno stvar, katere dosedaj še
nisem videl, namreč: mlin na veter. Severno
in vzhodno od Dortmunda jih je precejšnje
število. Na širokem podstavu stoji zidan
osmerokotnik ali pa stožec. V njem se na-
hajajo kamni, ki meljejo žito. Mlin je pokrit
z okroglo, leseno streho, ki se vrti krog
svoje osi. Na strehi so pritrjene perutnice,
to je: štirje v podobi križa zvezani koli, na
katerih je pritrjeno platno. Veter se vpre v
to platno, perutnice se zavrtje, mlin pa melje.
Veter naj vlače od katerekoli strani; streha
se vedno lahko zavrti tako, da veter piše v
perutnice.

Nekaj romantičnega je tak mlin; po-
sebnost če ga gledaš iz daljave, kako se su-
čejo njegove perutnice. Funkcijonira pa samo,
kadar je veter. Mlinov na vodo v teh krajih
še nisem videl. Če nimajo mlinov na veter,
pa imajo parne mline.

S p. jezuitom sedeva na vlak in se od-
peljeva vsak na jedno stran: on v bližnjo
Holandijo, jaz pa v daljno Avstrijo.

Zapuščal sem ljubo mi Vestfalsko.

Pojašnjevali so težavno stališče čeških poslancev nasproti volivcem in javnosti ter njih obžudovanja vredno zatajevanje in prijenljivost. Čehi bi opustili obstrukcijo, ko bi vlada vsaj Kindingerjev tajni ukaz preklicala. To bi bilo vsaj toliko zadoščenje, da bi češki poslanci mogli pričeti z vlado in desnico nova pogajanja glede jezikovnega zakona. A levičarji, osobito iz južnih pokrajin, se ustavljajo vsaki satisfakciji in vlada nima poguma, da bi ustregla tej zahtevi. Desnica naj torej solidarno zahteva, da se razveljavi nepotrebnosti in žaljivi tajni ukaz. Desnica je še v večini, kajti češki klub ni še formalno izstopil. In če je desnica še v večini, potem mora vlada, ako je ustavna, kakor je naglašal ministerski predsednik v svojem prvem govoru, stopiti iz reserve. Ako vlada izvrši ta sklep večine, kateremu bi se znaten del levece gotovo ne ustavljal, mogoče je še o pravem času rešiti začasni proračun in ostale točke dnevnega reda. Ako vlada tega ne stori, naj si išče večine. Vprašanje je torej: Ali sta vlada in večina zbornice za to, da se prekliche Kindingerjev ukaz? To je sedaj tečaj položaja.

Ugovarjalo se je seveda, da češki poslanci niso oficijelno naznanili svojih pogojev. Ta ugovor je naravnost jalov in smesen. Na kolenih pač ne bodo češki poslanci nikogar prosili milosti, kakor kujavi otroci. Gospodje v izvrševalnem odseku so imeli dovolj prilike poučiti se o čeških pogojih in prepričati se, da Čehi niso zastave z žebli pribili na jambor ter si zamašili ušes. Desnica naj, ako ima sploh še kaj dobre volje in samozavesti, to zahtevo naznani kot ultimatum vladi in levici. Ako ta zadnji poskus ne pomaga in se razbije, potem naj drugi odgovarjajo pred svetom za sramoto. Volenti non fit iniuria!

Dnevna večina.

Zadnje dni so parlamentarci iskali razna pota iz zagate. Iskali so z lučjo po labirintu in zasledili »dnevno večino«. Levičarji so hoteli potiskati parlamentarno bigo s pogojem, da se desnica vpreže v oje proti češki obstrukciji. To je: Vse stranke, ki so proti obstrukciji, naj bi se združile in poskušale utruditi češko obstrukcijo ter rešiti dnevni red. Po navadnih pravilih aritmetike je na videz to mogoče z dolgimi sejami. A ti strategji pozabljajo, da se more malo število neustrašenih in dobro zavarovanih bojnikov uspešno in dolgo braniti proti večjim trumam. Morda bi enkrat, dvakrat iznenadili nasprotnika, a s tem le podvojili njegovo opreznost in srditost. Po tej poti je rešitev nemogoča. Levičarji so dosegli velike uspehe in sedaj mirno gledajo, kako se vrsti kabinet za kabinetom. In da bi vlovili nekaj portfeljev, naj bi šla desnica za-nje v ogenj proti češki obstrukciji. To je sicer jako zvito, a toliko prozorno, da desnica vendar ne bo posnemala Mucija Skevolo.

* * *

Danes ob 10. uri se je zopet sošel takozvani »izvrševalni« odbor desnice. Navzoča sta bila tudi zastopnika češkega kluba dr. Kaizl in dr. Stransky, ki sta pojasnila vzroke obstrukcije in izjavila, da brez zadoščenja ne odnehajo. Razun Jaworskoga, ki je jako nervozen vsled napadov v čeških »Nar. Listih«, so naglašali vsi govorniki, da je koalicija z levico nemogoča in da mora desnica ostati v ožji zvezi, dokler se ne poleže obstrukcija. Vsa prerokovanja, da je »poljska levičarska — klerikalna koalicija že faktum«, so neutemeljena ali vsaj prevred. Istotako je neresnično poročilo, da se je sploh kedo v »Slovanski kršč.-nar. zvezi« izrekel zoper Čeha. Ravno nasprotno je istina.

Današnja seja

je trajala malo čez 3. uro. Do tretje ure je bila zbornica malone prazna; zapisnikarji so čitali interpelacije in razne predloge. Ob 3. uri pa predlaga Zallinger, naj pride jutri pred proračunskim provizorijem kot prva točka na dnevni red prememba obrtne novele. Temu predlogu se je uprl Jaworski in predlagal, da ostani provizorij na prvem mestu. Pri glasovanju je bil z veliko večino vsprejet Zallingerjev predlog; zanj je glasovala tudi večina čeških poslancev.

Jutri utegne biti hud boj med antisemiti in nemškimi liberalci zaradi premembe § 59.

Zbornica ima prihodnji teden še eno ali dve seji in zasedanje bode zopet pretrgan. Vlada se namreč izgovarja, da nikakor ne more preklicati Kindingerjevega ukaza. Torej je ugled enega uradnika večje vrednosti, nego državne koristi.

Poslovenjenje Štajerske.

Pod tem naslovom je »Grazer Tagbl.« dne 1. junija objavil članek, ki je bil zaplenjen. Ta članek pripoveduje, da je ministerski predsednik baje dvema slovenskima poslancema obljubil, da bodeta dva Slovenca imenovana svetnikoma pri celjskem okrož. sodišču. Sploh so Slovenci od Tasffeja sem s pomočjo vlade dosegli več uradniških in notarskih mest. Ti uradniki so, kakor trdi glasilo graških nacionalcev, sami c. kr. agitatorji in hujskači za slovensko stvar. Vlada je zopet zdaj ustregla Slovincem, da bi jih odtrgala od češke obstrukcije. Koerber trži z nemškimi denarjem.

Še večja nevarnost za štajerske Nemce pa je imenovanje slovenskega dež. sol. nadzornika za Sp. Štajersko. Iz gotovega vira vemo, da je imenovanje slovenskega nadzornika že gotova stvar itd. Člankar konečno preti z največjim odporom štajerskih Nemcev.

Dr. pl. Hofmann je izstrigel dotični zaplenjeni članek, prilepil na potrpežljiv papir, dobil še 18 podpisov in vprašal včeraj kot interpelant pravosodnega ministra, zakaj ne brani tiskovne svobode. Ako bodo ministri odgovarjali na vse interpelacije, ki se čitajo te dni v zbornici, utegne Hofmann drugo leto dobiti primeren odgovor.

Gospod Hofmann pa se ni zadovoljil z interpelacijo, ampak je včeraj v spremstvu dr. Hohenburgerja, Kaisera in Pommerskega osebno in neposredno rotli ministerskega predsednika in pravosodnega ministra ter jima očital, da hočeta posloveniti Sp. Štajersko. Kaj sta ministra odgovarjala, nam ni znano, a znana nam je nadutost graškega konventa.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. junija.

Vladna izjava v seji izvršilnega odbora desnice. O tej seji poroča oficijozni »Fremdenblatt« sledeče: Poslanca dr. Kaizl in dr. Stransky sta oddala naslednjo izjavo: Čehi polagajo veliko važnost na nadaljni obstoj večine, a ne morejo opustiti obstrukcije. Posl. Kathrein je nato izjavil v ime dela nemške katoliške ljudske stranke, da je po tej izjavi pretrgana vez desnice in katoliška ljudska stranka kot nemška in konservativna stranka ne more vztrajati v zvezi z obstrukcionisti. Zastopniki Slovincem so govorili za preklic Kindingerjevega ukaza. Ministerski predsednik je izjavil, da so nemogoče jednostranske odredbe v narodnostnem oziru, ker bi se s tem nič ne zboljšal položaj, marveč bi se obstrukcija samo preselila z jedne na drugo stran. Ako se ne posreči mirna rešitev, naj pride, kar mora priti. — Posl. Dipauli želi nato spremembe poslovnega reda, ki bi onemogočil obstrukcijo, in pojasnjuje, da njegova stranka ne more ostati v zvezi. Grof Pallfy se izjavi sicer proti obstrukciji, a priporoča, naj se vlada ozira na češke želje. Posl. Jaworski sklene posvetovanje z izjavo, da ni imela nikakega uspeha. Danes se snidejo načelniki vseh za delo vnetih strank.

Parlamentarna desnica razbita. Večine avtonomnih desniških strank ni več, tako sta včeraj izjavila načelnik poljskega kluba vitez Jaworski in pa posl. dr. Kathrein. Razbila se je samo radi tega, ker vlada iz neumljivega strahu pred levičarsko obstrukcijo ne mara razveljaviti Kindingerjevega tajnega ukaza in ker so Poljaki in baje del članov katoliške ljudske stranke toliko značajni, da se takoj izneverijo svoji obljubi in zapuste prvotno zastavo, ko začutijo, da niso v vladni večini. Tako se rešujejo splošno koristna najvažnejša vprašanja glede pravic avstrijskih narodov. Ti možje so se pokazali ljudske zastopnike v najsvetlejši luči. Ni čuda, da se večina poljskega kluba tako trese pred razpustom državnega zbora in novimi volitvami, ker ji je znano, da bi dobila plačilo za svoje zasluge. — Vkljub takim razmeram se pa še govori in piše o neki slovanski za-

Kaj bo z mladočeško obstrukcijo?

Ugodnega odgovora na to vprašanje iščejo avstrijski politiki v kljub resnemu prizadevanju že davno zaman. Mladočeški pravijo, da ne odnehajo, vlada in nje stranke pritiskajo na nje z vso silo, Nemci so pa prepričani, da bodo Čehi odnehali, toda po njih mnenju še le tedaj, ko bo prepozno. Nemška levica ima čimdalje več nade, da pride do gospodstva in to samo radi tega, ker vé, kaj namerava večina poljskega kluba z Jaworskim na čelu. Mladočeški klub se je včeraj zopet posvetoval o položaju ter sklenil, da vztraja pri dosednji taktiki. Le v slučaju, da vlada brezpogojno prekliche Kindingerjev tajni ukaz, so Čehi voljni sodelovati v parlamentu in nastopati le kot mirna opozicija proti vladi. Voljni pa so iz obstrukcije izločiti obrtno novelo in pa 9urni delavnik in to takoj, ako predsednik odstavi z dnevnega reda proračunski provizorij, ako pa večina tega ne dopusti, bodo pa še le v zadnji seji pred prekinjenjem državnega zbora opustili obstrukcijo v to svrhu, da se rešita imenovani zadevi. Mladočehov ne plaši včerajšnja izjava viteza Jaworskoga, da desnica več ne obstoji, ker dobro vedo, da ni njegovih mislij vsa desnica in da ta nima večine brez njih, ako se ne združi z levičarji, čemur se pa odločno ustavljajo vse avtonomne stranke izvzemši Poljake. Razmere so toraj take, da vlada mora odnehati, ako hoče izvesti svoj načrt, ali pa poslati poslance domov.

Češki deželni zbor se baje snide še tekom tega meseca. Ker je namreč vlada uvidela, da je v dunajskem parlamentu nemogoče vsako delo, dokler se ne pomirijo mladočeški poslanci, hoče poskusiti svojo srečo še na čeških domačih tleh. Razgovor bo baje samo o načinu konečne ureditve narodnostnega vprašanja. Ako se pa tudi tu izjalovi vsak vladni poskus, bo vlada po preteku nekaj dnij odgodila zasedanje češkega deželnega zbora in potem sama v svojem delokrogu rešila nujne državne zadeve.

Vzrok razpору mej nemškim cesarjem in bavarskim princem se je sedaj pojasnil. Povod znanemu govoru princa Ludvika sta dali namreč brzjavki, ki sta jih menjala mej seboj cesar Viljem in bavarski princ-regent 17. in 18. m. m., ko je del nemškega brodovja došel v neko bavarsko luko. Na pozdravno brzjavko princa Luitpolda je odgovoril nemški cesar z zahvalo, v kateri je pa opetovano omenjal »svoje« mornarice. V resnici je pa nemška mornarica državna pod vrhovnim poveljstvom cesarjevim. Nemški cesar sme govoriti o »svoji« armadi, a ne o »svoji« mornarici. Ta beseda je dala princu Ludviku povod, da je v svojem znanem govoru pojasnil dejanski položaj. Kajpada so še drugi slučajji, v katerih se prezira Bavarska.

Razmere na Kitajskem so vsak dan bolj napete. Porušenje železniških mostov v okraju Tientsin se je skoro gotovo zgodilo z dovoljenjem pekinške vlade. To nekako kaže, da je pekinška vlada pripravljena, pot mednarodnih čet od Taku proti Tientsienu in Pekingu s silo preprečiti, ker se ne ozirajo velevlasti na migljaje, da za brambo evropskih kolonij ni treba evropskih čet. Tudi ameriške zedinjene države so sklenile poslati tja čete s Filipin. Poroča se iz Shangaia, da je radi bokerskega napada na neko rusko četo odposlala Rusija 2000 mož proti Pekingu. Proti vstaji Bokserov se od kineške vladne strani nič ne stori. Cesarica je izdala naredbo, da raje kljubuje vsej Evropi, nego da bi se vmešavala v bokerski vstanek. Kineške čete so dobile, kakor poroča »China Gazette«, nalog, preprečiti izkrcavanje in prodiranje evropskih vojakov. Druge vesti javljajo, da so vse železniške zveze v rokah Bokserov. Poročila trde, da se je kineškim vojakom prepovedalo streljati na Boksera, ker se cesarica vdova sedaj javno postavlja na stran kineške nacionalistične agitacije, ki ima namen, uničiti in pregnati tujece.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. junija.

Poljsko-klerikalna koalicija. Zopet straši Penizek s svojimi racami. V sredo je trobil v »Narodu«, da se je že spojila

vedeli smo, da židovska strupenost proti katoličanom deluje tu naravnost z lažjo. Res je pač, da Poljaki pod vodstvom Jaworskoga zatrjajo, da so pripravljeni z vsemi silami uničiti češko obstrukcijo; zastopniki katoliške ljudske stranke so se sicer tudi izjavili proti obstrukciji, a jasno pristavili, da sili, ki bi hotela z dolgimi sejami ali sicer kako forsirano podreti češko obstrukcijo, ne bodo nikoli pomagali. To je resnica in v tem oziru sta si edina Kathrein in Dipauli. Več kot ta dva tudi Ferjančič ne kaže odločnosti. To naj spravijo pri »Narodu« za zrcalo in naj lažejo vsaj nekoliko prikrito. Da je katoliška ljudska stranka danes tako oddaljena od levece, kot je bila vedno, priča tudi glasovanje o dnevnem redu za petek. Za Zallingerjev predlog, naj se pred prvim branjem budgetnega provizorija postavi razprava o spremembi §§ 59. in 60. obrtnega reda, so glasovali Čehi, krščanska slovanska narodna zveza in antisemiti s katoliško ljudsko stranko. Proti so pa glasovali Poljaki in liberalci, Schwegel seveda tudi!

Z Dunaja se nam poroča: Poslanec Pfeifer in tovariši so v poslanski zbornici nujno predlagali, naj vlada zaukaže cenitev škode, ki so jo letos zopet v mnogih dolenjskih občinah povzročili nalivi, mraz in toča, in dovoli primerno podporo iz državnih sredstev. — Posl. Žičkarin tovariši so interpelovali ministerskega predsednika in finančnega ministra zaradi ukaza fin. ravnateljstva v Gradcu z dne 24. maja št. 1132. Fin. ravnateljstvo namreč strogo naroča okr. fin. kont. vodstvom, da morajo odstraniti vse slovenske napise na deskah tabačnih trafik. Tako baje zahteva § 7 predpisov za trafike, kar pa ni res. Ta paragraf le pravi, da morajo napisati biti »deutliche« (jasni), a ne »deutsch«. Vlada naj torej takoj prekliche ta ukaz, ker nasprotuje § 19. drž. os. zakona in dejanskim potrebam.

Za duhovnega svetnika je imenovan gosp. Francišek Špendal, župnik v Trzinu.

Iz Horjula. Dne 5. t. m. na binkostni torek je presv. knezoškof delil v Horjulu zakrament sv. birme 263 otrokom. Zjutraj je podal 51 otrokom tudi prvo sv. obhajilo in popoldne je sprejel 28 novih udov (11 fantov in 17 deklet) v Marijino družbo ter blagoslovil društveno bandero.

V današnji porotni obravnavi proti »Slovincu«, ki je trajala od 9. do 12. ure, se je dosegla poravnava. Tožniki, vipavski župan Hrovatin in ljublj. mestni odborniki, so vsled poravnave odstopili od tožbe in je sodni dvor razglasil razsodbo, po kateri se je toženi Iv. Rakovec oprostil od obtožbe.

Izjava. Jaz Ivan Rakovec, kot odgovorni urednik »Slovenca«, izjavljam z ozirom na poravnano kazensko pravdo, da z noticama, radi kojih so tožili Vipavski župan Anton Hrovatin in pa 27 ljubljanskih občinskih svetnikov, nisem hotel nobenega zasebnih obtožiteljev osebno žaliti.

Ivan Rakovec.

S Krka (na otoku) nam poroča prijatelj našega lista prav zanimivih podrobnosti. Milostljivi biskup dr. Anton Mahnič, ki bode dne 14. septembra t. l. slavil svoj »Abrahamov god«, je neumorno delaven, da povzdigne svoje škofljane v gmetnem kakor v moralnem oziru. Svojo častito duhovščino pri vsaki priložnosti spodbuja, da naj širi med vernike razne verske družbe in bratovščine, naj pa tudi pomaga revnemu ljudstvu k večjemu blagostanju. Milost. biskup dal je svojo škofijsko palačo, ki je bila podrtina jako podobna, z obilnimi stroški prenoviti. Pri tem so tamošnji obrtniki in rokodelci zaslužili lepega denarja. V pritličnih prostorih rezidenčnih je biskup ustanovil prvo tiskarno na tem otoku. Dal ji je naslov: »Kurykta«, ime, s katerim so nekdanji Rimljani nazivali otok Krk (laški Veglia). Tiskarna je preskrbljena z najnovejšimi stroji in že zdaj daje dela sedmim osebam. Redno se tiskata v »Kurykti« dva časnika: preznimiv uradni list »Acta Curiae episcopalis Veglensis« in pa izvrstno urejevan »Pučki Prijatelj«. Vrh tega ima tiskarna dovolj drugih naročil. Ni dvomiti, da se bode podjetje

tudi za blagor svojih laških škofljanov. Vsako leto pokliče laških pridigarjev na Krk za izvanredne pobožnosti, n. pr. za časa šmar-nic. Mil. nadpastir pospešuje z mnogimi žrtvami razne naprave za zboljšanje gmotnega stanu svojih ovčic, bodisi laških, bodisi hr-vatskih. Mnogo se trudi, ljudi priversti do tega, da bi domačo zemljo bolj marljivo ob-delovali ter se zlatih domačih tal držali. Ker je trtna uš blizu vse vinograde na Krku uničila, dal je škof na svoji pristavi »Knajs« zasadi kakih 5 do 6 oralov z ameriške trto. Cloveku srce veselja igra, če gleda te krasne nove nasade. Ni dvomiti, da bodo seljani za-čeli posnemati vzgled svojega preljubljenega vladike, posebno še, ko bodo videli obilne pridelke ameriške loze. Oljka kakor smokev jim itak to leto ne obeta obilnega pri-delka. Da bi se ljudje še zložili v zadruge, ki bi jim pomagale domače ribarstvo povz-digniti in si tako dohodkov zboljšati! Milost. vladika bi jim tudi pri tem, kolikor vemo, rad pomagal. Ohrani, ljubi Bog, po priproš-nji sv. Antona Padovanskega, krški čredi njenega neumorno delavnega nadpastirja mi-lostljivega biskupa dr. Antona Mahniča še mnogo let!

Prvi maj v Gradcu je dal 5. t. m. opravka kazenskemu sodišču. Več delavstva se je že naveličalo z rdečkarji muhe loviti prvega maja, zato so letos v mnogih delav-nicah in tovarnah delali, ker so sami hoteli. Svobodoljubni njih tovariši pa, ki so praz-novali »praznik svetovnega miru« so jih prišli pod vodstvom svojih rediteljev psovat, s kamenjem obsuvat in pretepat. Napali so tudi mojstre in nekega mojstra ženo spravili v smrtno nevarnost, da še sedaj ni okrevala. Glavni kolovodje, ki jih je mogla policija zasačiti, so bili 5. t. m. obsojeni po več me-secev v ječo.

Proč od Gradca! Na štirirazredni šoli v St. Ilju je razpisano mesto učitelja, ki mora biti nemške narodnosti, ali sloven-sčine mora biti zmožen. Ni-li nezasišana ta drznost krajnega šol. sveta, da izključuje Slovence za učitelja slovenskim otrokom, katere mora tudi v slovenščini poučevati! Egon Pistor meni, ker se je pri zadnjih občinskih volitvah še ohranil na vrhu — ne prašajte, kako — da sme poljubno ravnati z nami. Upamo, da store štajerski Slovenci primerne korake proti takemu nasilju. Če-dalje bolj je razvidno, da obstoji naša re-šitev v tem, da čim prej uresničimo geslo: »Proč od Gradca!«

Štajerske novice. Pri sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo se je včeraj slovesno odkril nagrobni spomenik učitelju A. Kre-nerju. — V Št. Lovrencu nad Mariborom je umrl župan nemško-narodnega mišljenja R. Millenroth. — Politični shod pri sv. Barbari v Slov. Goricah se bo vršil 17. t. m. popo-ludne. Mej drugimi bode govoril posl. Robič. — Narodna čitalnica v Celju priredi 10. rož-nika slavnost v proslavo dr. Fr. Prešerna. — Igro »Pravica se je izkazala« bodo igrali jutri v Šmartnem pri Slov. Gradcu.

Romanje k Mariji Bistrici. Iz Ko-stanjevice se nam piše: Pretečeni teden ro-mali so Dolenjci k Mariji Bistrici na Hrvat-sko v tako obilem številu, kakor gotovo do-slej še nikoli. Marija Bistrica je jedna naj-slavnostnejših božjih potov na Hrvatskem, ležeča v ravnini proti Varaždinu, kamor prihaja brez števila ljudstva najrazličnejših noš in iz najbolj oddaljenih krajev. Kdor hoče sli-šati, kako hrvatski narod poje, naj gre k Mariji Bistrici, in slišal bode v cerkvi na-enkrat najrazličnejše pesmi tako, da ga bodo ušesa bolela. Kot v Rimu, tako so tudi med hrvatskim narodom Marijine naše pesmi vzbujale splošno pozornost. Duhovniki so vstajali iz spovednic in poslušali, kako narod poje, ko smo šli okoli cerkve, Hrvati sami so popustili svoji procesiji ter se naši pri-družili, in ko smo prispeli Slovenci v natla-čeno polno cerkev, tedaj so vsi različni hr-vatski zbori utihnili, in v velikanski cerkvi so prekrasno donele naše slovenske litanije. Da bi imeli mi sedaj ves mešan zbor, to bi Hrvati še le poslušali, ali tudi te naše pre-proste pesmi so jim ugajale, kakor so zatr-jevali, vsled svoje lepote in miline. Hrvat-skim vrlim svečnikom se imamo zahvaliti, da smo imeli v kljub velikemu številu hr-vatskih duhovnikov Slovenci odločeno po-sebno kapelo sv. Jožefa, kjer smo imeli

Marije Bistrice, in sicer, kakor je tukaj na-vada, nazaj grede vedno gledaje na čudo-delno podobo na velikem oltarju, — tedaj ni ostalo nobeno oko suho. Pač nobenemu ne bo žal, da se je tega romanja udeležil. Naj bode veleuč. g. dr. Žerjaviću, poslancu hrvatskega sabora in župniku, izrečena naj-toplejša zahvala za zares bratski vsprejem!

Odločen korak. V Cmureku so glavni trg prekrstili v »Bismarckplatz«. »Slovenski Gospodar« poroča, da radi tega ne bo na Telovo po trgu procesije.

Stavka v Vevčah in zopet »Slov. Narod«. Včeraj smo poročali, s kakim »lar-banjem« so socijalni demokratje v tretjem tednu, odkar traja stavka v Vevčah, prišli mej stavkujoče delavstvo. »Narod« sedaj hoče farbat občinstvo, da so se stavkujoči pridružili socijalni demokraciji. Povedali smo včeraj, da so si od socijalnih demokratov delavci prepovedali na shodu vsako stran-karstvo, in je celo Kristan moral spoditi raz-govorniškega prostora mladega zagrebškega socijalnega demokrata, ker sicer bi se mu ne godilo dobro pri hvali »Naroda«, ki je pisal, da so zahteve stavkujočih delavcev pretirane. Vevški delavci so že toliko pametni, da se zanašajo v prvi vrsti na svojo slogu, in so zelo previdni napram socijalni demokraciji, ker vedo, da jih je socijalna demokracija že enkrat opeharila. Zato delavci vedo, da bi bili jako neprevidni, ko bi pustili, da brez njihovih zaupnikov obravnava kak nepoznan človek z vodstvom. Zato so mnenja, da pri obrav-navah z vodstvom morajo biti navzočni za-stopniki vevških delavcev. »Narod« bi rad zasejal mej stavkujoče prepir in jih spravil ob dobro ime, zato trdi, da so se oprijeli socijalne demokracije, »ker krščanski soci-jalci zanje ničesar storili niso«. Delavci od-ločno zavračajo, da bi se jih izrabljalo za kake strankarske namene, prav se nam pa zdi, da sta Kristan in Čobal tako hitro po-vedala v »Narodu«, v kak voz hočeta delavce vpreči. Krščanski socijalci so bili pri stavki takoj na mestu, Kristan pa je rajše obdeval mej ljubljanskimi frakarji v takozvanem »umetniškem društvu«, nego bi prišel mej delavce. Zato tudi ne more ve-deti, da so krščanski socijalci storili za stav-kujoče mnogo korakov in sicer brezplačno, kar se pri socijalnodemokratskih štrajkih ne godi. Kako obrekljiv je »Narodov« poroče-valec, priča to, da v včerajšnjem »Na-rodu« poroča, da se poslanca Krek in Ven-cajz ne ganeta za stavkujoče, dočim je bilo na shodu pri »Majarončku« povedano, da sta že v sredo, torej v prvi tekoči seji drž. zbora stavila radi stavke v Vevčah po-slanca Krek in Vencajz s tovariši interpe-lacijo. »Narod«, ki vedno šnufa »Slovenski List«, bi pač lahko vedel, da je »Slovenski List« poročal, da je storil dr. Krek vse ko-rake, katere je storiti mogel. S tem da hoče »Narod« zanesti socijalnodemokratsko agi-tacijo mej vevške delavce, hoče štrajk raz-biti in s tem dela uslugo le židovskim ka-pitalistom, ki komaj čakajo, da bi se mej delavci pričel kak prepir. Ako se je »Na-rod« vsedel na namazane limanice židovskih kapitalistov, vevški delavci se ne bodo. Vevško delavstvo ostane složno. Namesto, da glasilo slovenske inteligence vsiljuje strankarstvo in internacionalnost v stavko, naj rajše priskoči z dejansko pod-poro na pomoč nepokvarjenemu slovenskemu delavstvu.

Velika slovenska slavnost v Celju bode tudi letos. Celjski »Sokol« bode svojo 10letnico praznoval. Nemški listi že sedaj hujskajo. Celjske fakinaže se ne boji nihče več.

Stavka v Vevčah. Vodstvo tovarne je pozvalo profesionaliste, naj pridejo delat. Profesionalisti so odgovorili, da ostanejo složni z ostalim delavstvom. Danes se je odpeljala deputacija delavcev na Dunaj, da prosi od-pomoči ministerskega predsednika.

Iz Gorice. Deputacijo dež. zbora goriškega in gradiščanskega sprejme cesar v pondeljek v avdienci. Mej odposlanci so gg.: dež. glavar Alojzij vitez Pajer pl. Mon-riva; dež. poslanci prof. Berbuč, dr. Gre-gorčič, baron Mihael Locatelli in dr. Drag. Venuti. Kakor znano, bode deputacija pro-sila, naj pride cesar k štiristoletnici, od kar je Goriška habsburška, v Gorico. — Dež.

Fran Coronini svojo pokojnino prepustil v blagodelne svrhe.

»Gorico« tožita Gabršček in dr. Tuma radi posojilniške blagajne in radi pooblastil na občnem zboru posojilnice. Stvar pride pred goriške porotnike. Tudi Gabršček pride pred sodnike. Vročena mu je obtožnica po § 98 b. kaz. zak., ki določa kazen od 6 do 12 mesecev.

Ljubljanska opeka pred goriškim občinskim svetom. S tako važno zadevo se je v torek bavil goriški občinski svet. Poropotal je dr. Graziadio, ki je interpeloval župana, zakaj je mestni tehnični uradnik naročil za pokrivanje pri popravljanju pro-storov za pokriti trg opeko iz neke ljubljanske tovarne. Župan je obljubil, da na to grozno interpelacijo odgovori v prihodnji seji. Tudi nauk ljubljanskemu obč. svetu, kako se drugod pazi na strogo izvrševanje gesla: »Svoji k svojim!«

Izstopil je iz goriškega občinskega zastopa don Zoratti. Tudi radikalec Seppen-hofer se je odpovedal časti goriškega obč. zastopnika.

Druga železniška zveza s Trstom. Pregledovanje bohinske črte do Gorice bode prvi teden prihodnjega meseca. V drugi po-lovici prihodnjega meseca bodo pregledali del čez Karavanke. Vsa proga bode pregle-dana koncem julija.

Ljubljanske novice. Mrtvoud zadel je danes dopoludne na živinskem sejmišču Janeza Verbiča, po domače Zobec, me-sarja in posestnika v Planini pri Rakeku. Prenesli so ga na policijsko stražnico, kamor se je pripeljal g. dr. Derč, ki je pa mogel konstatirati samo smrt. — V Ljubljani je padel včeraj popoludne na Poljanskem nasipu 3letni sin paznika v prisilni delavnici Franca Kunauerja. Otrok se je igral brez nadzorstva ob bregu. Za otrokom je skočil v vodo poštni oficijal Lud. Tschada ter rešil potapljačega se otroka smrti. — Otroka odložila je včeraj zvečer ne-znana mati. Raznašalec časopisov Peter Gu-zelj našel je včeraj proti tričetrt na 10. uro zvečer za hišnimi vrati Bambergove hiše v Kolodvorskih ulicah šest tednov starega otroka, ženskega spola. Pri otroku je bil listek, na katerem naznanja mati, da je otroka odložila radi bede. Čujemo, da se je mati sama naznanila. Ime ji je Ivana Pirnat s Črnuč. — Konj splašil se je včeraj na Marijinem trgu in letel po Prešernovih ulicah po Dunajski cesti, kjer so ga ustavili. Konj in voz sta bila posestnika Zajca iz Št. Martina ob Savi. Konja je vodil 12letni deček. — Dva ljubljanska prisi-ljenca ušla sta pri regulaciji Mirne de-lujoča Korošec Jožef Strobel in Benedikt Bauer. — Napadla sta na državni cesti proti Viču dva neznanca delavca Giovanni de Pavli, ki je uslužben pri g. Kancu na Viču. Jeden napadalec mu je z nožem zadal glo-boko rano na vrat Pavlija so odpeljali v bolnico. — Ponesrečil se je Eberlov pleskarski pomočnik Blaž Jančar iz Vodmata na brezoviškem kolodvoru. Padel je z lestve, priletel v stekleno steno ter si prerezal žilo. Na vozu so ga pripeljali v dež. bolnico. — Tatvina v trgovini Jeglič & Lesko-vic. V noči od včeraj na danes je bilo v označeni trgovini pokradeno naslednje: dva zavitka po 50 K, za 37 K krajcarjev in ko-madov po 1 vinar, za 12 K po 10 vinar-jev, za 6 K pa po 20 vinarjev. Tat skril se je v skladišče in je s ključmi odprl ročno blagajno. V glavno blagajno ni mogel. Ključ od ročne blagajne je vzel iz nekega pre-dala, vsled česar se sumi, da je dejanje stor-il domač tat. Na ulico je šel iz prodajalne, ker je od znotraj na lahno odprl vrata. — Neznani zlikovec je po noči zlomil pri jezuitskem samostanu železno kljuko na vr-tih. — Ukradena je bila Jožefu Krašo-vicu na Dunajski cesti iz stanovanja srebrna ura z verižico. — Ubeglega trgovca Starkla so včeraj pripeljali v Ljubljano.

Marijina družba. Dne 27. maja je bilo na Bohinjski Bistrici sprejetih 33 mla-deničev in 115 deklet v Marijino družbo. Slavnosti so se udeležili bratje in sestre iz Boh. Bele. Na Brezjah je bil na binkoštno nedeljo govor za Marijine otroke.

Ljubljanski pekovski pomočniki so imeli včeraj popoludne v prostorih hotela »Lloyd« shod, na katerem je bila sprejeta

nadomestnem počitku. Sprejet je bil tudi predlog, da se pošljejo okrožnice gg. mojest-rom, da stopijo s pomočniki v dogovor glede odprave hrane. Debata o novem hišnem redu je bila brez vspeha. Pomočniki so obžalovali, da sta na shod prišla samo dva gospoda mojstra.

Naš rojak tenorist Fr. Bučar je pri svojem gostovanju na dunajski dvorni operi dosegel znaten uspeh. Časopisje, kakor občinstvo priznava njegov vstrajen glas in popolno poznanje odra.

Šolo zaprli so radi osepnic v Pre-žganju za 14 dni.

Iz Tržiča se poroča, da bodo 11. t. m. l. 1897. umrlega barona Borna položili k počitku v mavzoleju poleg gradu pri sv. Katarini.

Novo ognjegasno društvo snujejo v Moravčah.

Ulom v kostanjeviško cerkev. Tat A. Povše, ki je na Kostanjevici pri Gorici iz cerkve ukradl 422 kron, dobil je pred go-riškim sodiščem 11 mesecev težke ječe. Iz-govarjal se je, da si je krone prihranil.

Razpisuje se mesto poštnege odprav-nika na c. kr. poštnem uradu na Viču (III. razred 2. stopnja), okrajno glavarstvo Ljub-ljana proti pogodbi in kavciji 400 K, letna plača 300 K, uradni pavšal 80 K in letni pavšal 931 K za vzdržavo selskega listonoše, koji opravlja službo vsaki dan razun nedelje v krajih: Brezovica, Podlukovica, Dragomer, Plešivica, Notranje Gorice, Vnanje Gorice, ter za krajno dostavljanje poštne pošiljatev. Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

Krüger, Goethe in Shakespeare. Nekoč je vsprejel dosesednji predsednik trans-valske republike, Pavel Krüger, nekega Nemca in njegovega tovariša Angleža. Po obedu se je pričel razgovor o življenju odličnih pisa-teljev, toda nakrat se vname prepir mej Nemcem in Angležem; Nemec je trdil, da je Goethe prvak mej pisatelji, Anglež pa je to prednost pripisoval le Shakespearu. Nista se mogla zjediniti. Tu vpraša Anglež Krü-gerja, kako on sodi o teh dveh možeh. »Nisem čital ne jednega, ne drugega, ne čitam romanov«, se odreže Krüger. »Za Boga, prvi Bur in ni čital Goetheja!« za-krichi Nemec; »Kaj, niste brali Shakespeara!« vpije besen Anglež, »kaj ste pa čitali?« »Glejta samo to«, se odreže mirno Krüger ter potegne iz žepa debelo in obrabljeno biblijo. »To čitam že 40 let noč in dan in je znam polovico na pamet. Kadar se bom naučil še ostalo polovico, pričnem z Goethe-jem in Shakespearem«.

Društva.

(Koncert kamniške mestne godbe.) Radi slabega vremena preloženi koncert kamniške mestne godbe se vrši v tamošnjem zdravišču v nedeljo 10. t. m. ob 4. uri popoldan pri vsakem vremenu. — Vstopnina 40 vin. — Gostje dobro došli!

(Gasilna društva krog Vrbe), rojstne vasi dr. France Preširna, domenila so se, prirediti v prid njegovega spomenika skupno večjo veselico, ter povabiti k sode-lovanju vsa bratska društva po okraju. V radovljiskem okraju, kjer je največ gasilnih društev, so požari zadnji čas, hvala Bogu, prav redki, tako da nimajo nekatera društva po več let skupaj prilike, izvrševati svoj po-klic. Gotovo si bodo gasilna društva pridobila zaslužnega priznanja, ako store v takem premoru tudi kaj v obče koristne namene ali pa, kakor s Preširno slavnostjo, za povzdigo narodne zavesti med svojimi člani. Kakor čujemo, vrši se veselica že v nedeljo dne 17. t. m. v rojstni fari pesnikov, na vrtu g. Egidij Jegličeve restavracije, odkoder od-korakajo društva k rojstni hiši Preširnovi, da položijo venec na spomenik.

(Kolesarskega društva »Ili-rije« cestna dirka in vrtna veselica preložili sta se na nedoločen čas.

(Mestna hranilnica v Kranji.) V mesecu maju vložilo je 297 strank 79.395 kron 5 h, dvignilo pa 308 strank 812.065 kron 60 h, 12 strankam izplačalo se je hi-potečnih posojil 24.300 kron. Stanje vlog 2.092.836 kron 90 h, stanje hipotečnih po-sojil 1.462.619 kron 11 h, denarni promet 242.704 kron 32 h.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu maju 1900 je 164 strank vložilo 44.631 K 01 h., 127 strank vzdig-nilo 33.090 K 17 h., torej več vložilo 11.540 K 84 h., 13 strankam se je izplačalo po-sojil 7950 K m h. Stanje vlog 1.453.873 K

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu maju 1890 je 195 strank ušlo 48.113 K 14 h., 98 strank ušlo 44.643 K 82 h., 18 strankam se je izplačalo posojil 18.120 K — h., denarni promet 268.325 K 39 h.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 8. junija. „Wiener Zeitung“ poroča, da se danes snide pod vodstvom Körberjevih konferenca strank, ki žele parlamentarno delo.

Dunaj, 8. junija. (C. B.) Danes se je sošlo pri ministerskem predsedniku 21 poslancev, in sicer zastopniki nemških levičarskih strank, poljskega kluba, Italijanov in Rumunov, da se dogovore o zagotovitvi neoviranega parlamentarnega dela. Posvetovanje je trajalo tri ure.

Dunaj, 8. junija. Seja načelnikov parlamentarnega dela željnih strank ne bo imela nobenih važnih posledic, najmanj pa bo omogočila parlamentarno delo, ker so liberalni Nemci mnogo več krivi sedanjim razmeram v zbornici nego Čehi.

Dunaj, 8. junija. (C. B.) Seja poslanske zbornice se je pričela ob četrti na 2. uri z branjem došlih vlog. Ob 2. uri se branje še nadaljuje.

Dunaj, 8. junija. Mej levičarskimi krogi se sodi, da je vlada že storila sklep, da zasedanje državnega zbora preloži.

Dunaj, 8. junija. Nemško-liberalni listi ne morejo zakriti svojega veselja, nad tem, da se je desnica formalno razdružila. Toda ta radost ni opravičena, ker se je izjalovil namen levice razdvojiti desnico ter z delom desnice tvoriti večino v zbornici. Gotovo je že sedaj, da taka večina ni mogoča, ker niti v poljskem klubu zato ni potrebne soglasja. Še manj veselja zato kaže katoliška ljudska stranka, ki vé, da se sedaj ne gre v prvi vrsti za ali proti Čehom, marveč zato, da zopet zavladava v Avstriji židovski liberalizem.

Dunaj, 8. junija. V trgovskem ministerstvu se bavijo z naredbami o službenih razmerah trgovskih pomočnikov. Govori se o nedeljskem počitku in o določbi maksimalnega delavnega časa.

Gradec, 8. junija. „Gr. Tagblatt“ prorokuje, da bo državni zbor v kratkem razpuščen in da se vrše nove volitve, na katere opozarja vse nemške radikalne elemente.

Celovec, 8. junija. Včerajšnji občni zbor slovenskega političnega društva se je jako lepo izvršil v občo zadovoljnost. Razprave so bile zelo važne in zanimive.

Praga, 8. junija. Posl. Pacak se je poročil včeraj z gospo Watzin.

Varšava, 8. junija. Perzijski šah je danes došel sem. Po ulicah varšavskih mu je vojaštvo napravilo špalir.

Rim, 8. junija. Javljajo, da se je sv. oče nekoliko prehladil in da občuti v ušesu lahke bolečine. Za danes napovedana avdijsenca je preložena na jutri.

Vojska v Južni Afriki.

London, 8. junija. (G. B.) „Daily Express“ objavlja pogovor svojega dopisnika s Krügerjem in Reitzem. Krüger je izjavil, da z zasedanjem Pretorije ni končana vojska. Buri so voljni bojevati se do skrajnih

mej. Prava vojska se bo še le sedaj pričela. Reitz je omenil, da se bo mala vojska razširjala čez velik del Transvala. Buri se bodo bržkone umaknili do Lydenburga, kjer se bodo lahko dolgo ustavljali.

London, 8. junija. Iz Laurence-Marquez poroča Reuterjev urad, da nameravajo Buri 12 milj od Pretorije, pri Hatherley, ki leži na železniški progi proti Delagoa-zalivu, upreti se Angležem, da dobe časa. Buri nameravajo angleške ujetnike spraviti v Elandsthal, ki je zelo nezdrav. 1000 ujetnikov je že došlo tja in jih straži 250 Burov.

London, 8. junija. O izgubah 13. batalijona „Imperial Jeomanry“ pri Lindleyu 1. t. m. se sedaj poroča, da sta bila ubita 2 častnika in 16 mož. Ranjenih je bilo 4 častniki in 25 mož. V tej listi ni nič podatkov o moštvu, katerega se pogreša.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—c.

(Dalje.)

Štirinajsto poglavje.

Množica, ki je ostala zadaj, se začne razhajati; razkropi se na levo in desno po tej ali oni ulici. Ta gre domov, da pogleda po svojih opravkih; oni se oddalji, da se nekoliko oddahne po tej gneči, tretji išče prijateljev, da nekoliko pokramlja o dnevnih dogodbah. Ravno tako se izprazni drugi konec, kjer ni bilo več toliko ljudstva, da bi ne mogla četa Španjolcev brez upora predreti in si narediti prostor do oskrbnikove hiše. Prav blizu le-té pa so še stali kolovodje upornikov, da takó pravimo, tolpa malopridnežev, ki so mrmrali in preklinjali, ker se je tako klavarno končalo takó veliko podjetje. Ti se posvetujejo mej sabo, ali naj se še česa lotijo. Kakor da bi hoteli poskusiti, tolčejo in razbijajo po onih ubozih vratih, ki so bila zopet po možnosti zagrajena. Ko opazijo četo, umaknejo se takoj brez obotavljanja na nasprotno stran ter pusté bojno polje vojakom, ki se razpostavijo po ulici, da bi branili hišo. — Po vseh ulicah naokrog so posejane gručice ljudi. Kjer stoji dvoje, troje oseb, pridruži se jih še dvoje, četvero, dvajsetero. Tu odhaja jeden, tam se pomakne cela tolpa, kakor oblak, ki časi po nevihti ostane in se vlačí po sinjem nebu, kakor bi hotel reči: „To vreme se ni še nič prav popravilo.“ In kakšna babilonska zmešnjava v govoricah! Ta navdušeno pripoveduje posameznosti, katere je doživel; oni kaj drugega, kar je sam storil; ta se veseli, da se je stvar srečno iztekla in poveljuje Ferrerja in prorokuje ostro kazni oskrbniku, drugi pa se muza rekoč: „Bodite brez skrbi; ne ubijete ga! Vrana vrani očij ne izkljuje!“ Tretji jezno mrmra, da se stvar ni iztekla, kakor bi se lahko, da so jih presleparili, da je budalost toliko kričati, potem pa se dati za nos voditi.

Mej tem zaide solnce in nemir se poleže. Mnogi se vračajo domov, utrujeni od dnevnega napora in siti klepetanja v temi. Naš Renzo, ki je delal Ferrerjevi kočiji pot, dokler je bilo treba, šel je potem zmagovalno za njo mej vrstami vojakov in se je veselil, ko je videl voz brez vsake nevarnosti drdrati dalje. Nekoliko časa gre potem še z množico, na to pa zavije za prvi ogel, da se tudi on oddahne. Ko stori takó

prevzet od novih in zmedenih čutil ter pojmov par korakov, čuti namah potrebo do jedi in počitka ter jame gledati po ulici na desno in levo, da bi opazil kazalec kake krčme; da bi šel v kapucinski samostan, zato je bilo uže prepozno. Ko gleda takó kvišku po zraku, zadene ob gručo ljudi, obstane in čuje, da so tu kovali naklepe in delali črteže za bodoči dan. Ko nekoliko postoji, ne more se vzdržati, da ne bi povedal tudi on svojega mnenja. Zdi se mu, da tudi on brez strahu lahko kaj predlaga, ker je uže toliko storil. Po tem, kar je videl in slišal celi dan, se je prepričal, da je treba samo pregovoriti poulično druhal, ako hoče kdo kaj doseči. „Gospodje!“ zakriči za uvod. „Ali smem tudi jaz izraziti svoje skromno mnenje? Moje skromno mnenje je tako, da se nam ne godi samo gledé kruha krivica; in ker smo danes videli, da vse dosežemo, ako povzdignemo svoj glas, moramo iti še dalje, da iztrebimo vse hudobije, in da postanejo stvari na svetu malo bolj krščanske. Ali ni res, gospodje, da peščica nasilnikov prezira deset božjih zapovedij, da zasleduje mirne ljudi, ki jim niso nič na poti, in katerim delajo potem vsakojake krivice? A potlej imajo pa še vedno le oni prav! Dà, kadar naredé kako posebno debelo, tedaj še prav posebno po konci hodijo, češ kakor da so naredili tako, da jo bo treba ponoviti! Bržkone se jih tudi v Milanu dogodi svoj del?“

„Žalibog!“ oglasi se nekdo.

(Dalje prih.)

Foulard-svileno blago gl. 8-40

in višje — 14 metrov! — poštne in carine prosto! Vzorci z obratno pošto; ravno tako črne, bele in barvene „Hennebergove svile“ od 45 kr. do gl. 14-65 meter. 2 12 12-6

G. Henneberg, tovarne za svilo, (c. in kr. dvorni založnik) v Carihu.

Odlikovan s c. kr. državno medaljo za ure.

Prva moravska tovarna za ure

Fr. Moravus, Brno, Veliki trg 8,

izdeluje in razpošilja

367 25-15

ure za cerkve, graščine, šole, mestne hiše

dovršeno izdelane, proti dolgemu jamstvu. — Ceniki brezplačno.

St. 61/pr.

506 1-1

Razglas.

Pri deželni blagajnici kranjski je razpisana

služba blagajnika, eventualno služba kontrolorja

z užitki III., oziroma IV. plačilnega razreda, veljavnega za deželne uradnike.

Prosilci za jedno teh služb vložé naj svoje pravilno podprte prošnje

do dné 1. julija t. l.

pri podpisnem deželnem odboru.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 6. junija 1900.

Franc Stupica, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 1, zraven Figovca, trgovina z železom, moko in specerijskim blagom.

priloga po zelo nizkih cenah:

portland- in roman cement, bičje za obivanje stropov, strešni klej, železniške šine, traverze, razno železo, jeklo in kositar (plehovino), štedilnike, kotle, različno poljedelsko orodje, trombe (pumpe), nagrobne križe, kovanja za okna in vrata, lepo kuhinjsko orodje ter različne tehtnice in uteže, dalje dobro in sveže specerijsko blago, silovoko, špirit in fino jedilno in drugo v to stroko spadajoče blago. 491 8-2

Dunajska borza.

Dné 8. junija.

Skupni državni dolg v notah	98—
Skupni državni dolg v srebru	97-85
Avstrijska zlata renta 4%	116-15
Avstrijska krona rent 4%, 200 kron	97-10
Ogerska zlata rent 4%	116-25
Ogerska krona rent 4%, 200	91-10
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1764 —
Kreditne delnice, 160 gl.	710-75
London vista	242-10
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-40

Dné 7. junija.

20 mark	23-68
20 frankov (napoleonor)	19-27
Italijanski bankovci	90-60
C. kr. cekini	11-33
3-2% državne srečke 1. 1864, 250 gl.	168 —
5% državne srečke 1. 1860, 100 gl.	158-75
Državne srečke 1. 1864, 100 gl.	200 —
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-75
Tisne srečke 4%, 100 gl.	138-75
Dunavske vravnjavne srečke 5%	250 —

Dunavsko vravnjavno posojilo 1. 1878	106-50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-20
Prijoritne obveznice državne železnice	412 —
južne železnice 3%	320 —
južne železnice 5%	118-75
dolenjskih železnice 4%	99-50
Kreditne srečke, 100 gl.	397 —
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	335 —
Avstrijske rubeške križe, 10 gl.	40-50
Ogerskega	5 —
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13 —
Rudolfove srečke, 10 gl.	63-50

Salmove srečke, 40 gl.	175-25
St. Genois srečke, 40 gl.	183 —
Waldsteinove srečke, 20 gl.	178 —
Ljubljanske srečke	48 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	280 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6330 —
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	775 —
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	125-50
Splošna avstrijska stavbinska družba	170 —
Montanska družba avstr. plan.	480-50
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	415 —
Papirnih rubljev 100	255-50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri tvebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tvebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
1., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, 1., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.